

Dina socialförsäkringsrättigheter i Finland

Europeiska kommissionen

Generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering

Direktorat D: Sociala rättigheter och inkludering

Enhet D2: Socialt skydd

Kontakt: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=2&langId=sv&acronym=contact>

Europäische Kommission

B-1049 Bryssel

Dina socialförsäkringsrättigheter i Finland

Manuskriptet färdigställt i Juli 2023.

Detta dokument utgör inte ett officiellt ställningstagande från Europeiska kommissionens sida.

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2023

© Europeiska unionen, 2023

Vidareutnyttjandet av Europeiska kommissionens handlingar regleras enligt kommissionens beslut 2011/833/EU av den 12 december 2011 om vidareutnyttjande av kommissionens handlingar (EUT L 330, 14.12.2011, s. 39).

Om inte annat anges får detta dokument vidareutnyttjas enligt villkoren i licensen Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Detta innebär att vidareutnyttjande är tillåtet förutsatt att källa anges på lämpligt sätt liksom eventuella förändringar.

Tillstånd för användning eller mångfaldigande av delar som inte ägs av Europeiska unionen kan behöva sökas direkt från respektive upphovsrättsinnehavare.

Vid något tillfälle kan vi vara i behov av det stöd som sociala trygghetsförmåner ger. Om du är fast bosatt i landet och uppfyller kvalifikationsvillkoren kommer du att ha rätt till stöd. Men du kan även ha rätt till förmåner om du är inte är fast bosatt i landet. Informationen nedan beskriver när du kan begära en förmån, vad du är berättigad till och hur du ansöker.

Innehåll

FAMILJ	6
Moderskap och faderskap	7
Barnbidrag	9
Stöd för vård av små barn	10
HÄLSA	13
Offentlig hälsovård	14
Sjukpenning	15
Tjänster och stödåtgärder för äldre och handikappade	17
Stöd till närståendevårdare	18
Sjukvårdsersättningar	20
ARBETSOEFÖRMÅGA.....	21
Sjukpension.....	22
Handikappförmåner	23
Olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar	25
PENSION OCH EFTERLEVANDESTÖD	27
Ålderspension	28
Efterlevandeförmåner	30
SOCIALBIDRAG	32
Utkomststöd	33
ARBETSLÖSHET.....	35
Arbetslöshetsförmånert.....	36
TIDIGARE BERÄTTIGANDE UTOMLANDS KAN RÄKNAS	38
Hur förmånerna påverkas om du bor utomlands.....	39
Flytta till Finland	41
VAD BETYDER STADIGVARANDE BOSATT?.....	43
Permanent bosättningsort	44

Familj

Moderskap och faderskap

När det blir tillökning i familjen får mamman och pappan förmåner för att sköta barnen.

Vilka förmåner får mamman och pappan?

Mödrar får **moderskapsunderstöd** (äitiysavustus) när de är gravida antingen i form av ett moderskapspaket eller som ett skattefritt engångsbelopp på 170 euro.

I och med att familjeledighetsreformen trädde i kraft den 1 augusti 2022 har den tidigare **moderskapspenningen** (äitiysraha) och **faderskapsledigheten** (isyysraha) ersatts av **föräldraledigheten** (vanhempainraha) och **havandeskapspenningen** (raskausraha) för den förälder som föder. En övergångsperiod kommer att gälla med både gamla och nya förmåner som kommer att tillämpas enligt nedan angivna villkor.

Föräldraledighet före familjeledighetsreformen, det vill säga när det beräknade födelsedatumet är före den 4 september 2022:

Mödrar har rätt till **moderskapsledighet** (äitiysvapaa) och pappor till **faderskapsledighet** (isyysvapaa). Vid sidan om dessa kan endera föräldern vara **föräldraledig** (vanhempainvapaa).

Moderskapsledigheten börjar tidigast 50 vardagar och senast 30 vardagar före det beräknade förlösningdatumet. När moderskapsledigheten börjar betalar Fpa moderskapspenning (äitiysraha) i 105 vardagar.

Mamman kan få **särskild moderskapspenning** (erityisäitiysraha) om hon under graviditeten tvingas vara borta från arbetet före den egentliga moderskapspenningsperioden på grund av att:

- hon utsätts för kemiska ämnen, strålning eller någon smittsam sjukdom i arbetet;
- riskfaktorer inte kan undvikas i arbetet och;
- arbetsgivaren inte kan ordna andra arbetsuppgifter under graviditeten.

Särskild moderskapspenning minskar inte den egentliga moderskapspenningen. Den betalas tills moderskapspenningsperioden börjar.

Efter barnets födelse kan pappan vara faderskapsledig i högst 54 vardagar. Högst 18 vardagar eller cirka 3 veckor av denna ledighet kan pappan vara hemma samtidigt med mamman. Fpa betalar faderskapspenning under faderskapsledigheten (isyysraha).

Föräldraledigheten börjar efter moderskapsledigheten. Antingen mamman eller pappan kan vara föräldraledig. Fpa betalar föräldrapenning (vanhempainraha) i 158 vardagar. Om du får lön under moderskaps-, faderskaps- eller föräldraledigheten betalar Fpa dagpenning för denna period till din arbetsgivare. En mamma som ensam har hand om sitt barn kan få föräldrapenning för 54 extra dagar. Rätt till förlängning föreligger endast om faderskapet för barnet inte har fastställts och mamman inte har någon partner som skulle kunna få faderskapspenning.

Föräldraledig efter familjeledighetsreformen, det vill säga när det beräknade födelsedatumet är den 4 september 2022 eller senare):

Mammaledighet (raskausvapaa) börjar vanligtvis 30 arbetsdagar före beräknad förfallodag för barnet. När din mammaledighet börjar får du **havandeskapspenningen** (raskausraha) från FPA i 40 arbetsdagar.

Om du på din arbetsplats utsätts för strålning, kemiska medel eller infektionssjukdomar och du inte kan omplaceras till andra arbetsuppgifter, kan du hålla dig borta från arbetet så snart din graviditet har bekräftats. Under den perioden får du **särskild havandeskapspenning** (erityisraskausraha).

Du kan börja ta ut **moderskapspenning** (vanhempainvapaa) efter att barnet är fött. **Föräldraledig** betalas av FPA för sammanlagt 320 arbetsdagar. Om ett barn har två föräldrar delas dagarna lika mellan dem. Om du vill kan du överföra några av dina föräldraledigdagar till den andra föräldern, annan vårdnadshavare, din make eller den andra förälderns make.

Du kan också arbeta deltid och ansöka om partiell **föräldraledig** (osittainen vanhempainraha) för samma period.

Du kan få specialvårdspenning (*erityishoitotukia*) om du som förälder till ett svårt sjukt eller handikappat barn under 16 år tvingas vara tillfälligt borta från arbetet utan lön på grund av att du måste delta i barnets vård eller rehabilitering.

Om du adopterar ett barn utomlands kan du ansöka om ett **adoptionsbidrag** (*adoptiotuki*) från Kela för att täcka vissa av kostnaderna i samband med adoptionen. Du kan göra din ansökan så snart den internationella adoptionsbyrå har utsett ett barn under 18 år som ska placeras hos dig och nämnden för adoptionsärenden har beviljat tillstånd för adoptionen.

För att kunna beviljas ett adoptionsbidrag måste du omfattas av den finländska socialförsäkringssystemet. Adoptionsbidraget är en skattefri engångsersättning.

Vilka villkor måste uppfyllas för att jag ska ha rätt till förmåner?

För att ha rätt till förmåner måste du bo i Finland eller omfattas av den sociala tryggheten i Finland.

Du har rätt till moderskapspenning när graviditeten har pågått i 154 dagar.

Vilka förmåner får jag och hur ansöker jag om dessa?

Föräldradagpenningen beräknas på samma sätt men dagpenningens belopp varierar under perioden.

Föräldrapenningen beräknas på årsinkomsten, vilken utgår från en referensperiod på tolv kalendermånader föregående den kalendermånad som föregår inledningen av föräldrapenningsperioden.

Dagpenningen kan betalas enligt den föregående förmånen om du har varit på rehabilitering, studerat, varit sjuk eller arbetslös. Dagpenningen kan i vissa situationer också vara lika stor som föräldradagpenningen.

Om sökanden inte har arbetsinkomster betalas dagpenning på miniminivå. Dagpenningsbeloppet finns på [Fpa:s webbplats](#).

Moderskapsunderstödet är skattefri inkomst. Föräldradagpenningarna är däremot beskattningsbar inkomst.

Förklaring av fackspråk

Kela: Finlands Socialförsäkringsinstitution.

Nyttiga blanketter och länkar

Familjer (Kela):

- [Föräldraledig](#)
- [Ansökan, föräldraförmåner](#)
- [Föräldraledigsräknare \(endast på finska\)](#)

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=sv>

Vem ska jag kontakta?

Du kan ansöka om föräldraförmåner på nätet:

<https://www.kela.fi/mittfpa>

Du kan också kontakta Fpa:s kundtjänst:

- <https://www.kela.fi/ring-fpa> eller
- <https://www.kela.fi/post-till-fpa>

Barnbidrag

I Finland betalas barnbidrag (*lapsilisä*) till barnfamiljer. Beloppet beror på antalet barn.

Vem får barnbidrag?

Fpa betalar barnbidrag för barn under 17 år. Barnbidrag betalas från och med början av den månad som följer efter barnets födelse.

Barnbidrag betalas normalt till mamman eller pappan eller annan vuxen som är ansvarig för barnets omsorg så kallad vårdnadshavare. Barnbidrag kan även betalas ut till en annan person som är ansvarig för barnets omsorg och, i vissa fall, till barnet självt (om det är 15 år eller äldre).

När betalas barnbidrag?

Fpa betalar barnbidrag för barn under 17 år som är bosatta i Finland. Barnbidraget betalas månatligen tills:

- barnet fyller 17 år;
- barnet flyttar utomlands eller;
- barnet börjar få sjukpension.

I en del fall kan barnbidrag betalas för barn till arbetstagare från EU-länder även om barnet inte bor i Finland. Kontakta Fpa:s kontor för mer information

<http://www.kela.fi/web/en/families>.

Hur stort är barnbidraget och hur ansöker jag?

Antalet barn i familjen förhöjer barnbidragsbeloppet som betalas per barn. Du får förhöjt barnbidrag för varje barn som bor hos dig och som ger dig rätt till barnbidrag.

Du får också förhöjt barnbidrag om du är ogift och inte sambo. Förhöjningen betalas även då barnens föräldrar har gemensam vårdnad.

Barnbidraget är en skattefri förmån.

Barnbidragets belopp hittar du på Fpa:s webbplats: www.kela.fi/web/en.

Du ansöker om barnbidrag på Fpa:s kontor. Du kan också ansöka på Fpa:s webbplats: <https://www.kela.fi/web/en/e-services>.

Nyttiga blanketter och länkar

- [Ansökan om barnbidrag](#)
- [E-tjänsten](#)
- [Ansökningsformulär](#)

- [Familjer \(Kela\)](#)

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=sv>

Vem ska jag kontakta?

Kontakta Fpa:s kundtjänst: <https://www.kela.fi/web/en/customer-service>. _

Stöd för vård av små barn

Efter föräldraledighetsperioden kan familjerna välja mellan tre samhällsstödda alternativ för hur vården av barnet ordnas tills barnet inleder sin skolgång: kommunal dagvård, stöd för privat vård av barn eller hemvårdsstöd.

Vilka stöd kan familjen få?

Föräldrarna har rätt att få en kommunalt ordnad **dagvårdsplats** för sitt barn. Barnet kan börja i kommunalt ordnad dagvård antingen i ett daghem eller i familjedagvård.

Om familjens barn under 3 år inte är i dagvård som ordnas av kommunen kan familjen ansöka om **hemvårdsstöd** (*kotihoidon tuki*). Barnet kan skötas av endera föräldern, en släkting eller en annan vårdare.

Stöd för privat vård (*yksityisen hoidon tuki*) kan betalas till en familj där ett barn under skolåldern sköts av en vårdare som familjen anställt eller en privat dagvårdsproducent.

Om mamman eller pappan förkortar sin arbetstid till i genomsnitt högst 30 arbetstimmar och sköter ett barn som är högst 3 år, kan endera ansöka om **flexibel vårdpenning** (*joustava hoitoraha*).

Om familjen har små skolbarn och du arbetar högst 30 timmar per vecka får du **partiell vårdpenning** (*osittainen hoitoraha*).

När kan jag få stöd?

Kommunal dagvård

Varje förälder till ett barn under skolåldern har rätt att få en kommunalt ordnad dagvårdsplats för sitt barn oberoende av föräldrarnas tillgångar eller om de arbetar eller inte. Kommunen tar ut en dagvårdsavgift enligt familjens storlek och inkomster. Av de lägst avlönade familjerna tas ingen avgift ut. Familjerna har rätt till avgiftsfri förskoleundervisning för barnet i ett år innan den grundläggande utbildningen börjar.

Hemvårdsstöd

Familjen kan ansöka om hemvårdsstöd om deras barn är under 3 år och han eller hon inte är i kommunal dagvård. Om familjen dessutom har ett barn över 3 år kan du få hemvårdsstöd även för detta barn. Hemvårdsstödet omfattar vårdpenning och vårdtillägg. En del av kommunerna betalar kommuntillägg till dem som får hemvårdsstöd.

Stöd för privat vård

Du kan ansöka om stöd för privat vård om ett barn under skolåldern sköts av en privat dagvårdsproducent som kommunen godkänt eller en privatperson som har ett arbetsavtal med familjen för minst en månad och som inte hör till samma hushåll som barnet. Barnet kan också skötas av en släkting, till exempel en mor- eller farförälder, om familjen gör upp

ett avtal med denne och betalar lön för arbetet. Stödet för privat vård av barnet omfattar vårdpenning, vårdtillägg och ett eventuellt kommuntillägg beroende av hemkommun.

Hemvårdsstödet och privatvårdsstödet betalas för varje enskilt barn. Om familjen har fler än ett barn kan familjen välja hemvårdsstöd eller privatvårdsstöd beroende på barnets ålder, vårdplats eller vårdare. Familjen kan alltså samtidigt få både hemvårdsstöd och privatvårdsstöd för olika barn.

Flexibel vårdpenning

Flexibel vårdpenning är avsedd för mamman, pappan eller en annan vårdnadshavare till ett barn under 3 år. Flexibel vårdpenning betalas endast för ett av familjens barn åt gången. Båda föräldrarna kan dock få flexibel vårdpenning om de ordnar sin arbetstid så att de sköter barnet på olika tider, till exempel på olika veckodagar. Den genomsnittliga arbetstiden är högst 30 timmar per vecka eller 80 procent av arbetstiden för normalt heltidsarbete. Föräldern måste ha ett anställnings- eller tjänsteförhållande, vara företagare som tecknat FöPL- eller LFöPL-försäkring eller stipendiat som tecknat LFöPL-försäkring. Flexibel vårdpenning beviljas inte en förälder som får särskild moderskaps-, moderskaps-, faderskaps- eller föräldrapenning, som vårdar barnet själv och får hemvårdsstöd eller partiell vårdpenning för något av barnen.

Partiell vårdpenning

Du kan ansöka om partiell vårdpenning även om familjen har små skolbarn. Partiell vårdpenning kan beviljas till barnets andra skolår slutar. Om barnet omfattas av förlängd läroplikt kan du få partiell vårdpenning tills barnets tredje läsår i den grundläggande utbildningen upphör. Föräldern kan arbeta högst 30 timmar per vecka. Partiell vårdpenning betalas endast för ett barn åt gången även om familjen har fler än ett barn som berättigar till stöd. Både mamman och pappan kan få partiell vårdpenning, förutsatt att föräldrarna inte sköter barnet samtidigt. Partiell vårdpenning beviljas inte om föräldern får hemvårdsstöd och sköter barnet själv, om föräldern får föräldrapenning samtidigt eller om föräldern får flexibel vårdpenning (ena föräldern kan få flexibel vårdpenning för ett barn).

Stödbelopp och hur du ansöker

För att omfattas av den kommunala dagvården ska du kontakta kommunen.

Beträffande hemvårdsstödet är vårdpenningen densamma för alla men vårdtillägget beror på familjens inkomster. Även Fpa:s övriga förmåner kan inverka på hemvårdsstödet belopp, se [här](#).

Stödet för privat vård utgörs alltid av en lika stor vårdpenning och ett vårdtillägg som beror på familjens storlek och inkomster.

Den flexibla vårdpenningen är graderad i två grupper enligt föräldrarnas arbetstid. Familjens inkomster inverkar inte.

Den partiella vårdpenningen är alltid lika stor. Familjens inkomster inverkar inte.

Beloppen för hemvårdsstöd, privatvårdsstöd, flexibel vårdpenning och partiell vårdpenning och ansökningsanvisningar finns på [Fpa:s webbplats](#).

En del kommuner betalar kommuntillägg till hemvårdsstödet eller stödet för privat vård.

Förklaring av fackspråk

Förlängd läroplikt: barnet går i skola längre än normalt när barnet inte har kunnat nå de mål satts för grundskoleutbildningen inom nio år. Mer information på [Utbildningsstyrelsens webbplats](#).

Obligatorisk utbildning påbörjas när barnet fyller sju år och avslutas antingen när barnet har fullföljt grundutbildningen eller efter 10 år (d.v.s. vid skolårets slut när eleven fyller 17).

Nyttiga blanketter och länkar

- [Ansökan om barn hemvårdsstöd och stöd för privat dagvård;](#)

- [Ansökan om flexibel vårdpenning och partiell vårdpenning.](#)

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- [Familjeförmåner](#)

Vem ska jag kontakta?

- Mer information om kommunal dagvård samt hemvårdsstödet och privatvårdsstödet samt kommunaltillägg ges av kommunens socialväsen eller dagvårdsbyrå;
- [allmän information småbarnspedagogik](#);
- allmän information om stöd för privat vård.

Beträffande ekonomiska stöd ska du kontakta Fpa:s kundtjänst:
<https://www.kela.fi/kundservice>.

Hälsa

Offentlig hälsovård

Hurdan är den offentliga hälsovården i Finland?

Vad är offentlig hälsovård?

Finska staten garanterar enligt grundlagen tillräckliga social- och hälsovårdstjänster för alla och främjar befolkningens hälsa. Välbefinnandetjänster län ansvarar för social- och hälsovården. För detta får välbefinnandetjänster län stöd från staten.

Hälsovårdens mål är att främja och upprätthålla befolkningens hälsa, välbefinnande, arbets- och funktionsförmåga och sociala trygghet samt jämna ut hälsoskillnaderna.

Den offentliga hälsovården i Finland omfattar:

- främjande av hälsa, förebyggande och vård av sjukdomar samt rehabilitering;
- mödravårdsbyråer och barnrådgivningsbyråer;
- vaccinationer;
- läkar-, tandläkar- och sjuksköttarmottagningar;
- mentalvårdstjänster, primärvård och jour;
- sjukhus;
- hemsjukvård;
- skol- och studenthälsovård;
- företagshälsovård.

Med primärvård avses olika hälsovårdstjänster på basnivå samt uppföljning av befolkningens hälsotillstånd och främjande av befolkningens hälsa.

Personer som är stadigvarande bosatta i Finland är berättigade till sjukvård men också till förebyggande åtgärder.

Hurdana offentliga hälsovårdstjänster är tillgängliga i Finland?

Offentlig sjukvård ges huvudsakligen på offentliga hälsovårdscentraler och sjukhus. På hälsovårdscentralerna är läkarna i huvudsak allmänläkare som kan skriva remiss till en specialist på sjukhuset. Alla personer som bor i Finland har rätt till dessa tjänster.

I brådskande fall har patienten rätt till vård oberoende av hans eller hennes hemvistland.

Personer bosatta i Finland har både rätt till vård av sjukdomar och till förebyggande tjänster. Att främja hälsan och förebygga sjukdomar är viktiga mål i Finland. Till exempel med ett vaccinationsprogram och god hygien har de flesta smittsamma sjukdomar och epidemier kunnat bekämpas särskilt bland barn. Genom att stöda en ändring av levnadsvanorna har hjärt- och kärlsjukdomar kunnat minskas. Ett viktigt mål är även att minska antalet olycksfall.

Hälsovårdscentraler

Välbefinnandetjänster län tillhandahåller bashälsovårdstjänster på hälsovårdscentralerna som är kommuninvånarnas närmaste hälsovårdsställe. Hälsovårdscentralerna tillhandahåller många slags tjänster på basnivå:

- läkarmottagning;
- vårdavdelning för personer som behöver sjukhusvård;
- sjuksköttarnas mottagning;
- hälsorådgivning som även omfattar mödravårdsbyråer och barnrådgivningsbyråer;
- screeningundersökningar och vaccinationer;
- munhälsovård;

- mentalvårdstjänster;
- hemsjukvård och -sjukhusvård;
- jour för akuta lindriga sjukdomar. Utanför tjänstetid ordnas jour ofta i anslutning till ett sjukhus.

En person kan välja vilken hälsovårdscentralens tjänster de använder - den egna hälsovårdscentralen behöver alltså inte vara den närmaste och de kan byta hälsovårdscentral högst en gång per år.

Sjukhus

Det finns sjukhus runtom i landet - 21 välbefinnandetjänster län, Helsingfors stad och den gemensamma länsmyndigheten för Helsingfors och Nylands sjukvårdsdistrikt har sjukhus som betjänar invånarna i sina respektive områden.

På sjukhusen tillhandahålls i huvudsak tjänster inom specialiserad sjukvård. Specialiserad sjukvård betyder undersökningar och vård enligt medicinska specialområden som till exempel kirurgiska operationer eller psykiatrisk sjukhusvård. Du kan få remiss till sjukhuset av en läkare vid hälsovårdscentralen. Sjukhuset har jour för brådskande fall.

Hur kan jag utnyttja den offentliga hälsovårdens tjänster?

I ett brådskande fall kan du utan tidsbeställning besöka närmaste hälsovårdscentral eller under jourtid till sjukhuset.

I övriga fall beställer du tid till hälsovårdscentralen per telefon. På hälsovårdscentralen kan du besöka en hälsovårdare eller allmänläkare och genomgå basundersökningar i laboratoriet. Via hälsovårdscentralen får du också tillgång till övriga hälsovårdstjänster som till exempel hemsjukvård eller mentalvårdstjänster.

En allmänläkare vid hälsovårdscentralen kan skriva remiss till en specialist.

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=sv>

Vem kan jag kontakta?

- Ta kontakt med hälsovårdscentralen på din i ditt hemvälbefinnandetjänster län;
- För brådskande fall är nödnumret i Finland 112.

Sjukpenning

När du blir sjuk kan du få sjukpenning (*sairauspäiväraha*) som ersättning för inkomstbortfall.

När kan jag ansöka om sjukpenning?

Det kan hända att du insjuknar så allvarligt att du för en begränsad tid inte kan arbeta. Då ersätter Fpa inkomstbortfallet som beror på sjukdomen för den tid då du är oförmögen att arbeta med en sjukpenning.

Om du under sjukdomstiden kan arbeta på deltid utan att äventyra hälsan och konvalescensen kan du få partiell sjukdagpenning (*osasairauspäiväraha*).

Vilka villkor måste uppfyllas för att jag ska få sjukpenning?

Sjukpenning betalas till 16-67-åringar. Du har rätt till sjukpenning då sjukdomen har varat i nio vardagar utöver insjukningsdagen. För denna självrisktid betalar arbetsgivaren vanligen lön. Dessutom betalar de flesta arbetsgivare full lön för de första 1-2 månaderna.

För perioden då du är arbetsoförmögen behöver du läkarintyg.

Fpa betalar sjukpenning i högst ett år (300 arbetsdagar). Om du får lön för sjukdomstiden betalar Fpa ersättningen till din arbetsgivare.

Om du får partiell sjukdagpenning måste din arbetstid och din lön minska med 40-60 procent jämfört med tidigare. Partiell sjukdagpenning betalas i högst 150 vardagar.

Vilka förmåner får jag och hur ansöker jag om dessa?

Sjukpenningbeloppet beräknas utgående från dina bekräftade årsinkomster. Följande ska tas med i beräkningen vid beräkningen av årsinkomst:

- löner och arvoden
- lön som täcker försäkring
- inkomst enligt en FöPL- eller LFöPL-försäkringvissa förmåner som du är berättigad till (arbetslöshetsersättning, studentbidrag)
- vissa förmåner som du har rätt till (arbetslöshetsförmåner, studiestöd)

Du kan få sjukpenning även om du inte har arbets- eller förmånsinkomster. Då betalas dagpenning minst till minimibeloppet. Sjukpenningbeloppet kan du kontrollera på Fpa:s webbplats: www.kela.fi/web/en.

Sjukpenningen är beskattningsbar inkomst.

Nyttiga blanketter och länkar

- [Ansökan om sjukpenning](#)
- [Du kan också ansöka om sjukpenning elektroniskt](#)
- [Sjukpenningräknare](#) (endast på [finska](#))

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=sv>

Vem ska jag kontakta?

Kontakta Fpa:s kundtjänst: <https://www.kela.fi/web/en/customer-service>.

Du kan ansöka om sjukpenning på nätet: <https://www.kela.fi/web/en/e-services>.

Tjänster och stödåtgärder för äldre och handikappade

Om du på grund av en sjukdom, ett handikapp eller hög ålder har svårt att klara av vardagen hemma har du tillgång till olika slags tjänster. Om tjänsterna som ges i hemmet inte längre är tillräckliga för att hjälpa dig att klara av vardagen kan det bli aktuellt med serviceboende eller institutionsvård.

Hurdana tjänster och stödåtgärder är tillgängliga för äldre och handikappade?

En handikappad eller äldre person vill för det mesta bo hemma så länge som möjligt. Därför stöds detta alternativ bl.a. med hemservice- och hemsjukvårdstjänster.

- **Stödtjänster** anordnas för personer som behöver dem på grund av att deras funktionsförmåga har försämrats på grund av ålderdom, sjukdom, funktionsnedsättning eller annan liknande orsak. Stödtjänster inkluderar måltider som tas hem till dig, underhåll av kläder och städtjänster samt tjänster som främjar eller stödjer inkludering och social interaktion.
- **Hemvård** ger stöd och hjälp med vardagssysslor och personlig omvårdnad som till exempel den personliga hygien. Hemvård kommer att innefatta vård och omsorg utifrån klientens individuella behov samt aktivitet som främjar funktionsförmåga och interaktion och annan verksamhet som stödjer hans ork. Hemvård kommer även att omfatta hemsjukvården utifrån klientens individuella behov.
- Hemmaboendet kan också stödas genom att göra omändringar i bostaden, med andra ord genom att säkerställa att hemmet i ännu större omfattning bidrar till att en äldre eller handikappad klarar av vardagen;
- **Hemsjukvården** gör små vårdingrepp hemma hos klienten enligt läkares eller sköterskas ordination, tar till exempel prover, kontrollerar medicineringen och följer klientens hälsotillstånd;

Handikappade får också till exempel hjälpmedel, färd- och tolkningstjänster. En handikappad kan bland annat få personlig assistans, rehabilitering och anpassningsträning. Målet är att stöda den handikappades arbets- och funktionsförmåga och företagsamhet. För handikappade ordnas verksamhet som stöder deras möjligheter att få arbete, arbetsträning samt dag- och arbetsverksamhet i sysselsättnings syfte och för att främja den handikappades självständiga liv och sociala relationer.

Med förebyggande tjänster och rehabilitering som är tillgängliga för äldre människor upprätthålls deras funktionsförmåga. Tjänsterna omfattar bl.a. rådgivning (till exempel seniorinfo), hembesök som främjar välbefinnandet, dagverksamhet, vaccinationer osv.

Om personen inte längre klarar av att bo hemma finns det olika former av **boendeservice**. Boendeservicen tillhandahålls i enheter där personal finns på plats dygnet runt eller endast dagtid. Servicen kan ordnas i ett servicehus som gruppboende eller decentraliserat boende. För gravt handikappade kan serviceboende också ordnas i hemmet.

Om personen trots stödet inte kan bo hemma och om serviceboende inte är ett alternativ blir det aktuellt med institutionsvård. Välbefinnandetjänster län kan endast möta äldre personers behov av hjälp av långvarig institutionsvård om det finns medicinska skäl eller av säkerhetsskäl för kunden eller patienten. Långvarig institutionsvård omfattar förutom dygnet-runt-vård även måltider, medicin, hygien, kläder, rehabilitering och tjänster som främjar det sociala välbefinnandet.

Både serviceboende och institutionsvård kan också ges för en kort tid. Med korttidsvård får äldre människor och handikappade hjälp med att klara sig hemma. Det kan också vara fråga om att hjälpa den anhöriga att orka genom att ordna serviceboende eller institutionsvård för korta perioder för den äldre eller handikappade. Samtidigt förebyggs behovet av permanent serviceboende eller institutionsvård.

När har jag rätt till hjälp i hemmet, en servicebostad eller institutionsvård?

Välbefinnandetjänster län beviljar tjänsterna utgående från en bedömning av det individuella servicebehovet. Bedömningen grundar sig på klientens egen åsikt och på ett eller flera expertutlåtanden. I brådskande fall ska behovet av tjänster alltid bedömas omedelbart.

Utgående från bedömningen utarbetas en service- och vårdplan. Planen görs upp av de välbefinnandetjänster län myndigheterna i samråd med klienten och vid behov dennes anhöriga eller en laglig företrädare. Välbefinnandetjänster län fattar utgående från planen beslut om vilka tjänster som är aktuella.

Hur ansöker jag om tjänster?

Kontakta social- och hälsovården i den egna välbefinnandetjänster länets.

Blanketter som du kan behöva

Allmän information om tjänster och stödåtgärder finns på social- och hälsoministeriets (<http://www.stm.fi/en/social-and-health-services>) och Finlands Kommunförbunds (<http://www.localfinland.fi/>) webbplatser. På kommunernas webbplatser finns närmare information om de tjänster som är tillgängliga i välbefinnandetjänster län.

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=sv>

Vem kan jag kontakta?

Ta kontakt med social- och hälsovården i ditt välbefinnandetjänster läns.

Stöd till närståendevårdare

Du kan ansöka om stöd för närståendevård av kommunen om en släkting eller närstående vårdar dig eftersom du har insjuknat eller blivit handikappad eller om du behöver hjälp på grund av åldersrelaterade anledningar.

Vad är stöd för närståendevård?

En anhörig eller någon annan närstående person kan sköta en äldre, handikappad eller sjuk person hemma.

Om vårdarbetet är krävande och bindande kan personen som utför arbetet få stöd från närståendevård (*omaishoidon tuki*). Stödet fås för kort- eller långvarigt vårdbehov. Ett avtal om närståendevård ingås alltid med välbefinnandetjänster läns där personen som vården gäller bor.

Närståendevården omfattar:

- Närståendevård;
- social- och hälsovårdstjänster som fastställs i vård- och serviceplanen och;
- tjänster på närståendevårdarens fritid.

Stödet till närståendevårdaren omfattar:

- vårdarvode;

- ledighet;
- pensions- och olycksfallsförsäkring och;
- sociala tjänster;
- inspektioner av hälsa och välmående;
- handledning;
- utbildning.

När kan jag få stöd för närståendevård?

Stöd för närståendevård beviljas av den vårdbehövandes hem välbefinnandetjänster län.

Rätten till stöd för närståendevård är inte subjektiv eller ovillkorlig utan välbefinnandetjänster län beslutar om den ska beviljas. Grunderna för beviljandet varierar något mellan välbefinnandetjänster län.

Stöd för närståendevård kan vanligen beviljas om:

- personen behöver vård eller omsorg i hemmet på grund av nedsatt funktionsförmåga, sjukdom, handikapp eller av annan orsak;
- en anhörig till den vårdbehövande eller någon annan närstående är beredd att ansvara för vården och omsorgen;
- vårdarens hälsa uppfyller de krav som närståendevården ställer;
- närståendevården, tillsammans med andra behövliga social- och hälsovårdstjänster, är tillräcklig med tanke på den vårdbehövandes välbefinnande, hälsa och säkerhet;
- den vårdbehövandes hem är lämpligt för närståendevård.

Välbefinnandetjänster län kan ta ut en avgift av den vårdbehövande för tjänster som ordnas under närståendevårdarens lagstadgade ledighet eller för övriga tjänster som ingår i avtalet om stöd för närståendevård.

Hur ansöker jag om stöd för närståendevård?

Arvodet som betalas till närståendevårdaren bestäms enligt hur bindande vården är och enligt välbefinnandetjänster län där den vårdbehövande bor. Minimibelopp har dock fastställts och finns på social- och hälsovårdsministeriets webbplats <http://www.stm.fi/sv>.

Vårdarvodet är beskattningsbar inkomst. Under det vårdmässigt tunga övergångsskedet betalas förhöjt vårdarvode.

Du ansöker om stöd för närståendevård i den välbefinnandetjänster län där den vårdbehövande bor.

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=sv>

Vem kan jag kontakta?

Mer information om stödet för närståendevård, hur du ansöker och om de praktiska arrangemangen får du hos social- och hälsovården i den välbefinnandetjänster län där den vårdbehövande bor.

Sjukvårdsersättningar

Om du vill kan du utnyttja den privata hälsovårdens tjänster. Fpa betalar då en ersättning till dig för användningen av dessa. Du får också ersättning för läkemedel.

Vad är sjukförsäkringsersättning?

I Finland finns det vid sidan om den offentliga hälsovården ett stort antal privata läkarstationer och sjukhus. Det kostar ofta mer att använda dessa tjänster än offentliga sjukvårdstjänster, men du kan få sjukförsäkringsersättning (*sairaanhoitokorvaus*) som ersätter en del av kostnaderna.

Fpa betalar också ersättning för läkemedel. Sjukförsäkringen kan ersätta läkemedlen delvis eller till och med helt.

Hur stor är ersättningen?

Sjukförsäkringen ersätter en del av kostnaderna som uppkommit av den vård och de undersökningar som patienten genomgått. Ersättningsbeloppet grundar sig på de taxor som Fpa har fastställt. Du får också ersättning för vård och undersökningar hos tandläkare.

Sjukförsäkringsersättningarna hittar du på Fpa:s webbplats: <https://www.kela.fi/sjuk>. Resekostnader kan också ersättas om de överstiger det belopp som Fpa fastställt.

Av läkemedlen ersätts de som hör till ersättningssystemet. Ersättning för näringspreparat och baskrämer är möjlig om de hör till vården. Beloppet är en viss procentandel av läkemedlets pris efter att ett självriskbelopp för varje kalenderår har uppfyllts.

En övre gräns per kalenderår har fastställts för läkemedelskostnader som Fpa inte ersätter.

Mer information om ersättning av läkemedelskostnader finns på Fpa:s [webbplats](#).

Hur får jag ersättning?

En privat läkarstation eller ett laboratorium drar vanligen av Fpa:s ersättning från sitt arvode redan när du betalar tjänsten. Läkemedelsersättningen dras vanligen av från priset på läkemedlet redan på apoteket. För att få den så kallade direktersättningen krävs i regel att du är sjukförsäkrad i Finland och att du har ett Fpa-kort. Mer information om undantagen hittar du på [webbplatsen](#).

Du kan också ansöka om ersättning i efterskott hos Fpa.

För att få sjukförsäkringsersättning krävs det vanligen att du omfattas av sjukförsäkringen i Finland. Du är försäkrad om du är stadigvarande bosatt i Finland, arbetar i Finland eller idkar företagsverksamhet i Finland. Mer information om vilka rättigheter personer som inte är sjukförsäkrade har hittar du på [webbplatsen](#).

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=sv>

Vem ska jag kontakta?

Mer information ger Fpa:s kundtjänst: <https://www.kela.fi/web/en/customer-service>.

Arbetsoförmåga

Sjukpension

Om du förlorar en del av din arbetsförmåga för minst ett år på grund av en sjukdom, en skada eller ett handikapp kan du ha rätt till sjukpension.

När kan jag ansöka om sjukpension?

Om din arbetsförmåga sjunker så mycket att du inte längre kan arbeta kan du ansöka om full Sjukpension (*Työkyvyttömyyseläke*). Du kan få den i form av Arbetspension (*Työeläke*), Folkpension (*Kansaneläke*), eller Garantipension (*Takuueläke*). Om du delvis kan arbeta kan du ansöka om partiell sjukpension som arbetspension.

Sjukpension beviljas vanligen först efter att sjukpenning har betalats i cirka ett år.

Vilka villkor måste uppfyllas?

Sjukpension kan beviljas en person som på grund av en sjukdom, skada eller ett handikapp inte kan utföra sitt eget normala arbete eller därmed jämförbart arbete.

Sjukpension kan beviljas en arbetsoförmögen person mellan 18 och 62 år i **Arbetspensionssystemet**. Det finns fyra alternativ i arbetspensionssystemet:

- Full sjukersättning (*täysi työkyvyttömyyseläke*)
- Kontant tidsbegränsad rehabiliteringspenning (*kuntoutustuki*)
- Partiell sjukpension (*osatyökyvyttömyyseläke*) och
- Partiellt kontant rehabiliteringspenning (*osakuntoutustuki*)

Du är berättigad till full pension om du har förlorat minst 3/5 av din arbetsförmåga. Om din arbetsoförmåga är 2/5 kan du få partiell sjukpension. För personer över 60 år lindras kravet på arbetsförmåga.

I **Folkpensionssystemet** kan Sjukpension beviljas en 16-64-årig arbetsoförmögen person. Pensionen kan vara antingen permanent sjukpension eller tidsbegränsad kontant rehabiliteringspenning. På pensionsbeloppet inverkar hur länge du bott i Finland, övriga pensioner och familjeförhållandena. Du får full sjukpension om du har bott i Finland till minst 80 procent från 16 års ålder till pensioneringen. En person som blivit arbetsoförmögen i Finland innan han eller hon fyllt 19 år får alltid full pension oberoende av hur länge han eller hon varit bosatt i Finland.

Om den som får full sjukpension har liten pension kan även Garantipension betalas. Den betalas endast till personer som är bosatta i Finland och för att få Garantipension måste sökanden ansöka om alla övriga pensioner som han eller hon kan ha rätt till.

Vilka är förmånsbeloppen och hur ansöker jag om dem?

I arbetspensionssystemet beaktas vid beräkningen av sjukpensionsbeloppet hur pensionen skulle ha utvecklats om personen hade kunnat fortsätta i arbetslivet ända fram till pensionsåldern (s.k. återstående tid). Du kan beräkna din arbetspension till exempel med hjälp av [pensionsskyddscentralens räknare](#).

Folkpensions- och garantipensionsbeloppen hittar du på Fpa:s webbplats <http://www.kela.fi/web/sv/>.

Du ansöker om Sjukpension antingen online i FPA:s e-tjänst eller med blanketten för ansökan om sjukpension och läkarutlåtande ska bifogas. Information om hur du ansöker om sjukpension finns på Fpa:s webbplats, http://www.kela.fi/web/sv/sjukpension_ansokan.

Du kan ansöka om garantipension hos FPA antingen online i FPA:s e-tjänst eller med en blankett för ansökan om garantipension. Mer information om ansökan om garantipension finns på FPA:s webbplats.

Nyttiga blanketter

[Ansökan om sjukpension.](#)

[Fyll också i följande bilaga om du bott utomlands](#)

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=sv>

Vem ska jag kontakta?

Ta kontakt med Fpa:s kundtjänst: <https://www.kela.fi/web/en/customer-service>

Du kan ansöka om arbetspension på adressen: www.tyoelake.fi/sv

Handikappförmåner

Handikappförmånerna hjälper handikappade och långtidssjuka att klara sig självständigt och syftar till att förbättra livskvaliteten.

Vad är handikappförmåner?

Handikappförmånerna är avsedda att hjälpa en person att klara sig självständigt och även att förbättra personens livskvalitet. En svårt sjuk eller handikappad person kan också få rehabilitering eller hjälpmedel. För barn under 16 år och ungdomar som har fyllt 16 år finns särskilda handikappförmåner.

Det finns tre olika handikappförmåner:

- Handikappbidrag för personer under 16 år (*alle 16-vuotiaan vammaistuki*).

Avsett för ett långtidssjukt eller handikappat barn:

- Handikappbidrag för personer över 16 år (*16 vuotta täyttäneen vammaistuki*).

Avsett för en handikappad eller långtidssjuk person som fyllt 16 år:

- Vårdbidrag för pensionstagare (*eläkettä saavan hoitotuki*).

Avsett för en handikappad eller långtidssjuk pensionstagare:

När kan jag ansöka om handikappförmåner?

Handikappbidrag för personer under 16 år är avsett för ett långtidssjukt eller handikappat barn. Sjukdomsdiagnosen eller hur gravt handikappet är avgör inte om barnet kan få handikappbidrag. Bidraget kan ges omen sjukdom eller skada skapar ett behov av vård, omsorg och rehabilitering och orsakar en större belastning eller bundenhet än jämfört med ett friskt barn i samma ålder. Belastningen och bundenheten ska fortgå i minst sex månader.

Handikappbidrag för personer över 16 år är avsett för en handikappad eller långtidssjuk person som fyllt 16 år. Personens funktionsförmåga ska vara nedsatt i minst ett år och sjukdomen, skadan eller handikappet ska medföra olägenheter, behov av hjälp, handledning eller behov av övervakning eller särskilda kostnader.

Vårdbidrag för pensionstagare är avsett för en handikappad eller långtidssjuk pensionstagare. Du kan få stödet om din funktionsförmåga har varit nedsatt i minst ett år och sjukdomen, skadan eller handikappet medför behov av hjälp, handledning eller övervakning eller särskilda kostnader.

Gemensamt för alla dessa bidrag är att grundbidraget kan höjas till det höjda bidragets nivå på grundval av de kostnader som sjukdomen orsakar.

Vilka förmåner kan jag få och hur ansöker jag om dessa?

Handikappbidragen för barn och vuxna samt vårdbidragen för pensionstagare är indelade i tre nivåer: grundbidrag, höjt bidrag och högsta bidrag.

Inkomster eller förmögenhet inverkar inte på handikappförmånsbeloppet. Handikappförmånerna är skattefria förmåner.

Du ansöker om handikappförmåner med Fpa:s blankett. Ett läkarutlåtande som inte är mer än sex månader gammalt bör även bifogas med ansökan. Förmånen kan inte beviljas i efterskott för mer än ett halvår utan särskild orsak.

Förklaring av fackspråk

Funktionsförmåga: funktionsförmågan anses vara nedsatt då en sjukdom, skada eller ett handikapp försvagar personens förmåga att ta hand om sig själv, klara av nödvändiga hushållssysslor eller arbets- och studieuppgifter.

Särskilda kostnader: Med särskilda kostnader avses nödvändiga och extra kostnader som en sjukdom, en skada eller ett handikapp medför och som personen själv står för. Som kostnader godkänns vanligen endast fortlöpande kostnader och de ska ha uppkommit under en period på minst 6 månader. Särskilda kostnader är till exempel sjukvårds- eller läkemedelskostnader, extra resekostnader, kostnader för hemservice och hemsjukvård. Som särskilda kostnader räknas inte till exempel kostnader för mat eller kläder, kostnader för hobbyer, anskaffning av anordningar eller kostnader för bil.

Nyttiga blanketter

- [Handikappbidrag för personer under 16 år](#)
- [Handikappbidrag för personer över 16 år eller vårdbidrag för pensionstagare](#)
- [E-tjänsten](#)

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=sv>

Vem ska jag kontakta?

Ta kontakt med Fpa:s kundtjänst: <https://www.kela.fi/web/en/customer-service>

Fpa:s kundtjänst på nätet: <https://www.kela.fi/web/en/e-services>

Olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar

Alla arbetstagare som arbetar i Finland är försäkrade mot olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar.

Om det sker ett olycksfall i arbetet

Alla arbetstagare som arbetar i Finland är försäkrade mot olycksfall i arbetet och yrkessjukdomar - från den första arbetsdagen.

Arbetstagaren måste teckna en lagstadgad olycksfallsförsäkring för alla anställda hos ett valfritt försäkringsbolag. Privata försäkringsbolag sköter olycksfallsförsäkringar. Olycksfall som drabbat personer anställda hos staten ersätts av Statskontoret.

När det sker ett olycksfall

Om det sker ett olycksfall i arbetet eller om du misstänker att du fått en yrkessjukdom:

- Meddela genast din arbetsgivare eller din närmaste chef;
- du får ett försäkringsintyg som ger dig rätt till kostnadsfri vård av din skada eller din sjukdom;
- besök i första hand företagshälsovården.

Vilka förmåner har jag rätt till och hur ansöker jag om dessa?

En olycksfallsförsäkring ersätter nödvändiga sjukvårdskostnader och **dagpenning för inkomstbortfall** (*päiväraha*), **olycksfallspension** (*tapaturmaeläke*) eller **rehabiliteringspenning** (*kuntoutusraha*). Dagpenning betalas om arbetsförmågan varar minst tre dagar förutom olycksfallsdagen. Dagpenning betalas i högst ett år.

Under de första fyra veckorna är dagpenningen lika stor som den lön för sjukdomstiden som arbetsgivaren betalar. Därefter bestäms arbetstagarens dagpenning enligt årsinkomsterna.

Om arbetsförmågan fortsätter ännu ett år efter olycksfallet betalas olycksfallspension till arbetstagaren. Om arbetsförmågan är partiell kan dagpenning också betalas som partiell ersättning.

Rehabiliteringspenningen betalas ut under den **yrkesinriktade rehabiliteringen** (*ammattillinen kuntoutus*).

Dagpenningen, olycksfallspensionen och rehabiliteringspenning är beskattningsbar inkomst.

Menersättning (*haittaraha*) är en skattefri förmån som betalar för bestående men som skadan eller yrkessjukdomen har orsakat.

Vid dödsfall betalas **efterlevandepension** (*perhe-eläke*) både till änkan eller änklungen och barnet. Efterlevandepension är beskattningsbar inkomst. Dessutom betalas **begravningshjälp** (*hautausapu*).

Olycksfallsförsäkringen ersätter också medicinsk och yrkesinriktad rehabilitering samt vissa kostnadsersättningar.

Hur ansöker jag?

När du råkar ut för ett olycksfall i arbetet eller misstänker en yrkessjukdom ska du meddela detta till din arbetsgivare. Arbetsgivaren är skyldig att göra en anmälan till försäkringsinrättningen. Den behandlande läkaren skickar det erforderliga läkarintyget direkt till försäkringsinrättningen.

Om arbetsgivaren inte gör en olycksfallsanmälan kan du själv göra en skriftlig anmälan om arbetsolycksfallet eller yrkessjukdomen till försäkringsinrättningen. Kontakta den försäkringsinrättning där arbetsgivaren har tecknat olycksfallsförsäkringen.

Förklaring av fackspråk

Årsinkomst: Den årliga inkomsten vid tiden för anmälan.

Olycksfall är en plötslig, oförutsedd händelse som orsakas av en utomstående faktor och leder till en skada eller sjukdom. Med olycksfall i arbetet avses en olycka som skett under arbetets gång eller olyckor som inträffar på arbetsplatsen. Även vissa speciella omständigheter utanför arbetsplatsen kan täckas av försäkringen (till exempel olyckor som inträffar på resa till/från arbetet).

Yrkessjukdomar är sjukdomar som oftast orsakas av en faktor i arbetet som beror på fysikalisk (t. ex. buller), kemisk (t. ex. mjöl- eller trädamm) eller biologisk (t. ex. bakterier) exponering.

Nödvändiga blanketter

Meddelande om olycksfall i arbetet eller yrkessjukdom:

<https://www.tvk.fi/en/compensation/what-to-do-when/>.

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=sv>

Vem ska jag kontakta?

När det har skett ett olycksfall i arbetet ska du kontakta din arbetsgivare, försäkringsbolaget och företagshälsovårdsenheten.

Pension och efterlevandestöd

Ålderspension

Pensionen tryggar din utkomst när du inte längre är i arbetslivet på grund av din ålder.

För vem är pensionen avsedd?

Syftet med ålderspensionen är att trygga utkomsten för ålderdomen.

Pensionssystemet består av arbetspension (*työeläke*) och folkpension (*kansaneläke*).

Alla löntagare och företagare som arbetar i Finland intjänar inkomstrelaterad arbetspension.

Den som inte har förvärvsarbetat och den som får liten arbetspension får folkpension.

Alla pensionstagare får minimipension som garantipension (*takuueläke*).

Arbetspension, folkpension och garantipension

Sedan januari 2017 har pensionsåldern höjts med tre månader årligen ända fram tills 65 år vid 2027. Därefter kommer pensionsåldern vara kopplad till beräknad livslängd.

Pensionsåldern är:

- 63 år för personer födda 1954 eller tidigare
- 63 år och 3 månader för personer födda 1955
- 63 år och 6 månader för personer födda 1956
- 63 år och 9 månader för personer födda 1957
- 64 år för personer födda 1958
- 64 år och 3 månader för personer födda 1959
- 64 år och 6 månader för personer födda 1960
- 64 år och 9 månader för personer födda 1961
- 65 år för personer födda mellan 1962-1964

Pensionsåldern för personer födda 1965 och senare kommer justeras beroende på beräknad livslängd, vilket kommer avgöras vid 62 års ålder.

Du kan fylla i ansökan om arbetspension elektroniskt eller på pappersblankett och lämna in den till pensionsanstalten eller Fpa:s kontor.

Arbetspensionen beviljas vanligen av den pensionsanstalt där du senast varit försäkrad.

Arbetspensionsanstalter i den privata sektorn är arbetspensionsförsäkringsbolag,

pensionsstiftelser och pensionskassor och i den offentliga sektorn

Keva och Ålands landskapsstyrelse.

Intjäningsprocenten för arbetspensionen är 1,5 procent av den årliga arbetsinkomsten.

Folkpension kan du få om du inte får arbetspension överhuvudtaget eller om arbetspensionen är liten.

Folkpensionen beviljas och betalas av Fpa. För att få den krävs att pensionstagaren har bott i Finland minst tre år efter att han eller hon har fyllt 16 år.

Försäkringstid som intjänats i övriga EU-/EES-länder kan beaktas för att uppfylla kravet på tre år under förutsättning att personen bott i Finland minst ett år.

För folkpensionen är pensionsåldern 65 år. Du kan gå i ålderspension redan som 64-åring, om du är född mellan 1958-1961 varvid det kallas [förtida ålderspension](#). För personer födda 1962 eller senare finns det inte längre möjlighet att ansöka om förtida ålderspension. Folkpensionsbeloppet beror i Finland på hur länge du har bott i Finland som 16-65-åring.

På pensionen inverkar också familjeförhållandena och dina övriga fortlöpande [pensionsinkomster](#). Du kan ansöka om folkpension på samma sätt som arbetspension,

antingen elektroniskt eller på pappersblankett. I vissa situationer kan du också ansöka muntligt.

Garantipension är en minimipension som tryggar utkomsten för personer som fyllt 65 år (eller personer över 64 år som får förtida ålderspension) och som får endast en liten pension.

Garantipension betalas endast till personer som bor i Finland. Om de övriga pensionsinkomsterna är under miniminivån betalas den felande delen som garantipension. För att få garantipension måste sökanden ansöka om alla övriga pensioner som han eller hon kan ha rätt till.

Garantipension kan ansökas online i FPA:s e-tjänst, per telefon eller på pappersblankett.

Vilka förmåner har jag rätt till och hur ansöker jag om dessa?

Arbetspensionsbeloppet beror på anställningens längd och dina inkomster och det finns ingen övre gräns för beloppet.

Du kan beräkna arbetspensionen till exempel med hjälp av [Pensionskyddscentralens räknare](#).

Folkpensionsbeloppet påverkas av hur länge du bott i Finland och arbetspensionerna samt om du är ensamstående eller är gift.

Pensionerna är beskattningsbar inkomst.

Folkpensions- och garantipensionsbeloppen hittar du på Fpa:s [webbplats](#).

Om du har arbetat i ett flertal medlemsstater ska du ansöka om pension i den stat där du bor.

Nyttiga blanketter

- [Ansök om ålderspension på nätet](#)
- [Arbetspensionssystemets gemensamma identifieringstjänst](#)
- [Formulär för ansökan om arbetspension](#)
- [Bilaga till pensionsansökan: Boende och arbete utomlands](#)
- [Ansökan om ålderspension](#)
- [Fpa:s e-tjänst](#)

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats: [Pensionerad utomlands](#).

Vem ska jag kontakta?

- Du kan ansöka om arbetspension på adressen <https://www.tyoelake.fi/sv/> eller på Fpa:s kontor;
- Om du inte kan ansöka om arbetspension ansöker du om ålderspension hos Fpa;
- Kontakta Fpa:s kontor: <http://www.kela.fi/web/en/customer-service-locator>.

Efterlevandeförmåner

Om din make eller maka avlider har du rätt till efterlevandepension. Även ett minderårigt barn kan få pension.

När kan jag ansöka om familjepension?

Änkan eller änklingen och familjens barn under 18 år har rätt till familjepension (*perhe-eläke*), efterlevandepension (*leskeneläke*) och barnpension (*lapseneläke*) om familjeförsörjaren avlidit. Familjens utkomst garanteras med pensioner som betalas ur både folkpensions- och arbetspensionssystemet.

Arbetspensionslagen garanterar att familjen får pension som stöder deras utkomst efter att försörjaren avlidit. Pensionsbeloppet som betalas till änkan eller änklingen och barnet är vanligen lika stort som den avlidnes pension. Om den avlidne försörjaren ännu inte var pensionerad är beloppet detsamma som den avlidnes sjukpension skulle ha varit. Änkans eller änklingens egna inkomster inverkar på pensionsbeloppet om han eller hon inte har barn under 18 år.

Folkpensionssystemets allmänna familjepension tryggar änkans eller änklingens och barnens existensminimum. Folkpensionssystemets efterlevandepension kan betalas till en änka eller änkling under 65 år. Som efterlevandepension kan omställningspension och fortsättningspension betalas. Efterlevandepensionens omställningspension är alltid densamma och den betalas för sex månader med början från förmånslåtarens död. Efter omställningspensionen betalas eventuellt fortsättningspension som kan bestå av ett grundbelopp och ett inkomstrelaterat kompletteringsbelopp. På fortsättningspensionens kompletteringsbelopp inverkar nästan alla inkomster. Barnpensionen kan betalas till ett barn under 18 år. Ett barn som studerar på heltid kan dock få barnpension ända till 21 års ålder.

Vilka villkor måste uppfyllas?

Ur arbetspensionssystemet får du efterlevandepension om du var gift med din make eller maka när denna avlidit, om äktenskapet hade ingåtts innan han eller hon fyllt 65 år och om ni har eller har haft ett gemensamt barn. Om ni inte har gemensamma barn krävs att du varit minst 50 år när maken eller maken avled eller att du fått sjukpension i minst tre år. Äktenskapet ska dessutom ha ingåtts före änkans eller änklingens 50:e levnadsår och den avlidne makens eller makans 65:e levnadsår och äktenskapet ska ha varat i minst fem år.

Ett barn under 18 år har rätt till barnpension.

Ur folkpensionssystemet kan [efterlevandepension](#) betalas till en änka eller änkling under 65 år förutsatt att denna och förmånslåtaren har ett gemensamt barn och att dennas och förmånslåtarens äktenskap har ingåtts innan förmånslåtaren fyllt 65 år. Om ni inte har gemensamma barn förutsätts att:

- änkan eller änklingen har fyllt 50 år då förmånslåtaren avlidit;
- äktenskapet hade ingåtts innan änkan eller änklingen hade fyllt 50 år och innan förmånslåtaren hade fyllt 65 år och;
- äktenskapet har varat i minst 5 år.

Från och med den 1 januari 2022 kommer det nationella pensionssystemet också att ge pension till sambor under 65 år om de har ett minderårigt barn tillsammans, har varit sambor innan den avlidne personen fyllde 65 år och har varit sambor under en sammanhängande period på minst fem år.

Barnpension kan betalas till ett barn under 18 år. Till ett barn som studerar på heltid kan barnpension dock betalas till 21 års ålder.

Vilka förmåner har jag rätt till och hur ansöker jag om dessa?

Enligt arbetspensionssystemet är efterlevandepensionen 17-50 procent av änkans eller änklings pension. Beloppet beror på hur många av barnen som har rätt till barnpension.

En välbärgad änka eller änklings efterlevandepension minskas från början av den sjunde månaden, dock tidigast när det yngsta barnet fyller 18 år. Pensionen minskas med hälften av det belopp med vilket änkans eller änklings egen pension eller intjänade pension överstiger grunden för minskningen, som är EUR 695,50 år 2018.

Barnpensionen är 33-83 procent av förmånslåtarens pension. Även barnpensionsbeloppet beror på hur många barn som har rätt till barnpension.

[Här hittar du anvisningar om hur du ansöker om familjepension.](#)

Enligt folkpensionssystemet betalas en fast omställningspension till änkan eller änklungen i 6 månader. Därefter betalas efterlevandepensionens grundbelopp om änkan eller änklungen har ett barn under 18 år att försörja. En lågavlönad änka eller änklung kan dessutom få ett inkomstrelaterat kompletteringsbelopp oberoende av om han eller hon har barn. På fortsättningspensionens kompletteringsbelopp inverkar nästan alla [efterlevandes inkomster](#).

I folkpensionssystemet ingår alltid ett grundbelopp och den kan omfatta ett kompletteringsbelopp som bestäms enligt övriga familjepensioner som barnet får.

Du ansöker om barnpension från början av den månad som följer efter din makes eller makas död. Pensionen kan sökas retroaktivt i 6 månader.

Familjepensionsbeloppen kan kontrolleras på Fpa:s [webbplats](#).

Anvisningar om hur du ansöker om efterlevandepension hittar du på Fpa [här](#).

Anvisningar om hur du ansöker om barnpension hittar du på Fpa:s [webbplats](#).

Nyttiga blanketter

- [Blankett för ansökan om efterlevandepension \(folkpension\)](#)
- [Blankett för ansökan om efterlevandepension \(arbetspension\)](#)

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- [Understöd som betalas vid dödsfall.](#)

Vem ska jag kontakta?

- Kontakta Fpa:s kundtjänst: <https://www.kela.fi/web/en/customer-service>
- Mer information om arbetspensioner: <http://www.tyoelake.fi/sv>

Socialbidrag

Utkomststöd

Utkomststödet utgör i sista hand utkomstskyddet i situationer då en persons eller familjs inkomster och tillgångar inte räcker till för att täcka de nödvändiga utgifterna.

När kan jag ansöka om utkomststöd?

Utkomststödet (*toimeentulotuki*) utgör i sista hand det utkomstskydd för en person eller familj som Fpa eller välbefinnandetjänster län beviljar.

Fpa beslutar angående anspråk om utkomststöd. Mindre delar av utkomststöd, kompletterande stöd och preventivt socialt stöd administreras av välbefinnandetjänster länen.

När betalas utkomststöd?

Utkomststödet belopp utgör skillnaden mellan den stödberättigade personens utgifter och hans eller hennes disponibla inkomster och tillgångar.

Utkomststödet grunddel och utgifterna som den ska täcka har föreskrivits i lagen. Till klientens utgifter som ska täckas med grunddelen hör utgifter för kost och kläder, smärre hälso- och sjukvårdsutgifter samt utgifter som beror på personlig hygien och hemmets hygien, användning av lokaltrafik, prenumeration på dagstidning, telekommunikationer, användning av telefon samt hobby- och rekreationsverksamhet.

Förutom grunddelen kan du få grundläggande utkomststöd av Fpa för boendeutgifter i behövlig utsträckning, som till exempel hyra eller vederlag, vattenavgift, uppvärmning, elräkning och hemförsäkringspremier samt hälso- och sjukvårdsutgifter som inte är ringa (till exempel receptbelagd medicin).

Kompletterande utkomststöd kan beviljas, bl.a. för övriga utgifter för boende eller kostnader för särskilda behov eller omständigheter.

Välbefinnandetjänster län kan dessutom bevilja förebyggande utkomststöd enligt grunder som de själva fastställer. Syftet med detta stöd är att främja stödtagarens förmåga att klara sig på egen hand och förebygga utslagning.

Rätt att få utkomststöd uppkommer då en person inte kan få sin utkomst genom förvärsarbete eller verksamhet som företagare, med hjälp av andra förmåner som tryggar utkomsten, genom andra inkomster eller tillgångar, genom omvårdnad från en sådan persons sida som är försörjningspliktig gentemot honom eller på något annat sätt.

Grunddelen kan sänkas om en person har vägrat att ta emot ett arbete som erbjudits honom eller henne, en arbetskraftspolitisk åtgärd, utbildning eller åtgärder för integration av invandrare och detta har lett till ett behov av utkomststöd.

Hur ansöker jag om utkomststöd?

Du ansöker om utkomststöd via Fpa efter mottagning av Fpa:s beslut på socialbyrån i den välbefinnandetjänster länen kan dessutom bevilja förebyggande utkomststöd enligt grunder som de själva fastställer. Syftet med detta stöd är att främja stödtagarens förmåga att klara sig på egen hand och förebygga utslagning.

där du är bosatt. I brådskande fall kan du också vända dig till Fpa och socialbyrån i den kommun där du vistas tillfälligt.

Du får beslut om utkomststödet senast den sjunde vardagen efter att du lämnat in ansökan. I brådskande situationer ska beslutet fattas på samma eller följande veckodag. Beslutet grundar sig på behov, inkomster, befintliga tillgångar och utgifter. Om sökanden vill kan han eller hon samtala med en handläggare för Fpa, välbefinnandetjänster län socialarbetare eller socialhandledare.

Förklaring av fackspråk

Fpa: Folkpensionsanstalten.

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=sv>

Kontaktinformation

Kontakta socialkontoret i ditt välbefinnandetjänster län. I brådskande fall kan du också kontakta socialbyrån i välbefinnandetjänster län där du vistas tillfälligt.

Arbetslöshet

Arbetslöshetsförmånert

Om du blir arbetslös kan du få arbetslöshetsdagpenning som ersättning för inkomstbortfall.

När kan jag ansöka om utkomstskydd för arbetslösa?

Du kan få inkomstrelaterad dagpenning (*ansiopäiväraha*), grunddagpenning (*peruspäiväraha*), eller arbetsmarknadsstöd (*työmarkkinatuki*) om du blir utan arbete eller inte får arbete efter avslutade studier.

Du får inkomstrelaterad dagpenning om du är medlem i en arbetslöshetskassa. Beloppet beror på din tidigare inkomstnivå. Inkomstrelaterad dagpenning söks hos den egna arbetslöshetskassan. Det är frivilligt att höra till en arbetslöshetskassa.

Om du inte hör till en arbetslöshetskassa men har tidigare förvärvsarbetat under minst 26 veckor (arbetsvillkoret) kan du ansöka om grunddagpenning hos Fpa. Inkomstrelaterad dagpenning och grunddagpenning betalas fram till den 500:e dagen. Därefter kan Fpa betala arbetsmarknadsstöd. Du kan också ansöka om arbetsmarknadsstöd om du ännu inte har förvärvsarbetat och inte hittar arbete. Det betalas även till personer som har förvärvsarbetat men inte når upp till arbetsvillkoret eller har mottagit dagpenning under den maximalt tillåtna tidsperioden.

Arbetslöshetsdagpenning kan också betalas till företagare.

När du ansöker om arbetslöshetsdagpenning är det ett krav att du genast anmäler dig som arbetssökande på arbets- och näringsbyrån ([TE-byrån](#)). Här får du hjälp med att söka arbete och erbjudas olika former av stöd.

Vad krävs för att jag ska få utkomstskydd för arbetslösa?

Arbetslöshetsdagpenning börjar betalas när du har varit arbetslös arbetssökande hos Arbetskraftsbyrån i fem arbetsdagar.

Grunderna är desamma oberoende av om du ansöker om inkomstrelaterad dagpenning hos din arbetslöshetskassa eller grunddagpenning hos Fpa. Dagpenning betalas till 17-64-åriga arbetslösa arbetssökande som är bosatta i Finland och som har arbetat 26 veckor under den period på 28 månader som föregår arbetslösheten. Företagarnas arbetsvillkor uppfylls då personen under 48 månader före arbetslösheten har arbetat minst 15 månader så att företagsverksamheten är tillräckligt omfattande. För inkomstrelaterat bidrag behöver du uppfylla arbetskravet under tiden som du är medlem i en arbetslöshetskassa.

Om du inte uppfyller ovanstående villkor kan du ansöka om arbetsmarknadsstöd. En arbetslös person i åldern 17-64 år som är bosatt i Finland har rätt till arbetsmarknadsstöd. För personer som inte har slutfört sin yrkesutbildning gäller en 21 veckor lång väntetid.

Förmåner och hur du ansöker

Inkomstrelaterad dagpenning ansöker du om hos din egen [arbetslöshetskassa](#). Beloppet beror på din tidigare inkomstnivå. Du kan beräkna din inkomstrelaterade dagpenning på Arbetslöshetskassornas samorganisations (YTJ) [webbplats](#).

Grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd ansöker du om hos [Fpa här](#).

Den inkomstrelaterade dagpenningen, grunddagpenningen och arbetsmarknadsstödet höjs utgående från antalet barn under 18 år som ska försörjas hos mottagaren. Förhöjt utkomstskydd för arbetslösa och arbetsmarknadsstöd betalas under den tid du utnyttjar en sysselsättningsfrämjande tjänst.

Arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd är beskattningsbar inkomst.

Förklaring av fackspråk

Sysselsättningsfrämjande tjänst: jobsökarträning, karriärcoaching, arbetsprovning, arbetskraftsutbildning, arbetssökandens frivilliga utbildning som stöds med arbetslöshetsförmån, frivillig utbildning för invandrare, arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte eller en annan åtgärd som TE-byrån föreslår.

TE-byrån: Arbets- och näringsbyrån.

Blanketter och webbtjänster som kan vara till nytta

- [Anmäl dig som arbetssökande hos TE-byrån på nätet](#)
- [Anvisningar och blanketter när du ska ansöka om inkomstrelaterad dagpenning](#)
- [Anvisningar för hur du ansöker om utkomstskydd för arbetslösa \(dagpenning eller sysselsättningsstöd\) \(Fpa\)](#)
- [Grunddagpenningen](#)
- [Mer information om arbetsmarknadsstödet](#)
- [Mer information om inkomstrelaterat bidrag](#)

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- [Arbetslöshets- och socialskyddsförmåner.](#)

Vem ska jag kontakta?

Den lokala arbets- och näringsbyrån (TE-byrån): www.te-toimisto.fi/en.

Din arbetslöshetskassa. Här hittar du kontaktinformation till alla arbetslöshetskassor i Finland:

- Kontaktuppgifter

Fpa:s kontaktinformation

- e-tjänster
- telefontjänster
- Referenspunktsplaceraren för kundtjänst

Tidigare berättigande utomlands kan räknas

Hur förmånerna påverkas om du bor utomlands

Hur dina socialskyddsförmåner påverkas av att du flyttar utomlands.

När påverkas den sociala tryggheten av att du flyttar utomlands?

Huvudregeln är att du har rätt till socialskyddsförmåner om du är stadigvarande bosatt i Finland. Du anses vara stadigvarande bosatt i Finland om din huvudsakliga bostad och ditt hem är här och du vistas här i huvudsak.

Om du flyttar utomlands i mindre än sex månader har du vanligtvis rätt till FPA-förmåner. Denna regel är flexibel om din vistelse i ett EU- eller EES-land, Schweiz eller Storbritannien varar längre än sex månader, dvs. du kan behålla din rätt till Kela-förmåner även längre än sex månader.. Ett undantag är arbete i EU- och EES-länder såväl som i Schweiz eller Storbritannien*: även om du arbetar mindre än 6 månader överförs du till den sociala tryggheten i det land där du arbetar.

Om du har för avsikt att bo utomlands mer än 6 månader går du i de flesta fall miste om din rätt till social trygghet i Finland.

Lagstadgad inkomstrelaterad pension betalas ut från Finland till alla länder i världen, även om du flyttar utomlands permanent.

* Varje ärende måste bedömas individuellt för att avgöra om en person faller inom ramen för artikel 30 i utträdesavtalet, och därför gäller EU: s samordningsförordningar, eller om de faller inom ramen för situationer som beskrivs i artikel 32 i utträdesavtalet / eller omfattas av nationell lagstiftning och protokollet om social trygghetssamordning som bifogas handels- och samarbetsavtalet.

När påverkas den sociala tryggheten om jag flyttar utomlands?

Om du flyttar utomlands för gott eller vistas i ett annat land än ett EU- eller EES-land, Schweiz eller Storbritannien i mer än sex månader, upphör din rätt till Kela-förmåner vanligen samma dag som du flyttar.. Ett undantag är bl.a. arbetstagare som skickats på arbetskommendering och studerande som under vissa förutsättningar kan omfattas av den sociala tryggheten även om de vistas utomlands mer än 6 månader.

Om du ursprungligen hade för avsikt att stanna utomlands tillfälligt, dvs. mindre än sex månader, men det visar sig att din vistelse blir permanent, upphör ditt socialförsäkringsskydd i Finland från och med den dag då dina omständigheter ändrades.

Om du ändå fortfarande arbetar i Finland kan du under vissa förutsättningar omfattas av den sociala tryggheten i Finland även om du har flyttat till ett annat EU/EES-land, till Schweiz eller Storbritannien.

I det fall du arbetar i ett EU- eller EES-land, Schweiz eller Storbritannien som utomlands som utsänd arbetstagare kan arbetsgivaren eller arbetstagaren ansöka om ett intyg för utlandsstationering från Pensionskyddscentralen. Intyget visar om du omfattas av den finländska sociala tryggheten under ett tillfälligt arbetsuppdrag i utlandet. Intyget kan beviljas för en löpande period om högst 24 månader per land och gäller EU- eller EES-länder, Schweiz eller Storbritannien. En ny utstationeringsperiod kan i normalfallet inledas i samma land efter att minst två månader löpt från slutet av den tidigare utstationeringsperioden. De längsta möjliga utstationeringsperioderna till länder med vilka Finland har ingått ett bilateralt avtal om social trygghet anges i varje sådant enskilt avtal. Den längsta perioden för utstationering till alla andra länder är 5 år.

Om den längsta möjliga utstationeringsperioden överskrids för samma land kan arbetsgivaren eller arbetstagaren ansöka om dispens från Pensionskyddscentralen för att förlänga den längsta möjliga utstationeringsperioden. Dispens kan endast beviljas med godkännande från behörig myndighet i sysselsättningslandet.

Svar på frågor som gäller den sociala tryggheten i Finland hittar du via Fpa, antingen med hjälp av deras e-tjänster eller genom att kontakta Fpa:s kundtjänst ([kundtjänst lokalisera](#)).

Du kan se om du omfattas av den sociala tryggheten i Finland medan du är utstationerad genom att kontakta Pensionskyddscentralen på ulkomaanasiat@etk.fi eller tel. +358 (0) 29 411 2816.

Hur ska jag meddela att jag flyttar utomlands?

Meddela Kela att du flyttar utomlands om du stannar utomlands längre än tre månader och Kela för närvarande betalar ut förmåner till dig, om du kommer att stanna utomlands längre än sex månader och om du är heltidsstuderande, utstationerad arbetstagare eller på annat sätt har rätt till Kela-förmåner trots att du stannar utomlands. Meddela också Kela om du flyttar utomlands och om du kommer att anställas kortvarigt i ett annat EU- eller EES-land, i Schweiz eller i Storbritannien eller om du vistas ofta utomlands och tillbringar största delen av din tid utomlands och Kela betalar ut förmåner till dig.

Translated with www.DeepL.com/Translator (free version) Du kan göra anmälan i Fpa:s e-tjänst (www.kela.fi/omakela) eller fylla i blanketten Flyttning utomlands eller arbete utomlands (Y 38) och skicka den till vilket Fpa-kontor som helst.

Förklaring av fackspråk

Med permanent flyttning utomlands avses flyttning utomlands för mer än 6 månader.

Med tillfällig vistelse utomlands avses en vistelse som varar högst 6 månader. Denna regel är flexibel även om din vistelse i ett EU- eller EES-land, Schweiz eller Storbritannien varar längre än 6 månader.

Nyttiga blanketter

Om du flyttar tillfälligt till ett annat EU- eller EES-land, till Schweiz eller Storbritannien kan du beställa ett europeiskt sjukvårdskort från Fpa. Mer information om hur du beställer kortet: <https://www.kela.fi/europeiska-sjukvardskortet>.

Mer information på Fpa:s webbplats: <http://www.fpa.fi>.

Mer information och nyttiga blanketter vid ansökan om intyg för utlandsstationering:

- <https://www.tyoelake.fi/sv/Sidor/Lomakkeet.aspx>.
- <https://www.etk.fi/sv/arbete-och-pensioner-utomlands/forsakring-medan-arbete-utomlands/ansoka-om-ett-a1-certifikat/>

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- <https://www.etk.fi/en/work-and-pensions-abroad/insurance-while-working-abroad/apply-for-an-a1-certificate/>

Vem ska jag kontakta?

Mer information på Fpa:s webbplats <http://www.kela.fi>.

Mer information om Pensionskyddscentralen på: <http://www.etk.fi/sv/>.

Flytta till Finland

När omfattas jag av den sociala tryggheten i Finland när jag flyttar till Finland?

När du flyttar till Finland

När du flyttar till Finland är din sociala trygghet beroende av om det är fråga om en kortvarig vistelse eller permanent flyttning eller om du kommer till Finland för att arbeta. Information om huruvida du omfattas av den sociala tryggheten i Finland hittar du via Fpa:s [tjänster](#).

Om du är medborgare i ett EU-land behöver du inget uppehållstillstånd för att bo eller arbeta i Finland. Om du vistas i landet mer än tre månader måste du registrera din uppehållsrätt.

Om du flyttar till Finland permanent har du vanligen rätt till bosättningsbaserad social trygghet, som till exempel sjukförsäkringsförmåner och familjeförmåner. Fpa fattar beslut om dina rättigheter. Som kommuninvånare eller som arbetstagare i Finland har du också rätt till offentliga hälsovårdstjänster.

Om du flyttar till Finland tillfälligt och inte heller arbetar i Finland har du vanligen inte rätt till bosättningsbaserade socialskyddsförmåner.

Om du kommer till Finland för att arbeta hör du till Finlands arbetspensionssystem, olycksfallsförsäkring och offentliga hälsovårdstjänster från och med första arbetsdagen. Du har rätt till många av Kela om du arbetar i Finland och lönen uppgår till minst 767,98 euro per månad (mellan 1.8.2022 och 31.12.2022) och 800,02 EUR per månad 2023, eller om du flyttar till Finland permanent.

Om du kommer till Finland tillfälligt från ett annat EU- eller EES-land, från Schweiz eller från Storbritannien* har du rätt till nödvändig sjukvård med ett europeiskt sjukvårdskort som utfärdats i utflyttningslandet.

* Varje ärende måste bedömas individuellt för att avgöra om en person faller inom ramen för artikel 30 i utträdesavtalet, och därför gäller EU: s samordningsförordningar, eller om de faller inom ramen för situationer som beskrivs i artikel 32 i utträdesavtalet / eller omfattas av nationell lagstiftning och protokollet om social trygghetssamordning som bifogas handels- och samarbetsavtalet.

Hur ska jag gå tillväga?

Om du vistas i Finland mer än 3 månader

En EU-medborgare som har för avsikt att stanna i Finland mer än tre månader måste registrera sin uppehållsrätt hos Finlands invandrarmyndighet.. Därefter anmäler byrån för digitala data och befolkningsdata:

- pass eller officiellt identitetskort med bild och;
- registreringsbevis för unionsmedborgares uppehållsrätt (utfärdat av den lokala polisen).

Magistraten antecknar personens hemkommun i befolkningsdatasystemet.

Om du flyttar tillfälligt

En utlänning som vistas tillfälligt, dvs. mindre än ett år, i Finland kan lämna in sin registreringsanmälan till skattebyrån eller magistraten. Då får personen en finländsk personbeteckning.

Hur du ansöker om social trygghet i Finland

Social trygghet som Fpa ordnar kan sökas via Fpa:s e-tjänst eller på pappersblankett. Mer information om hur du ansöker: <http://www.kela.fi/web/en/international-situations>

Förklaring av fackspråk

Bosättningsbaserad social trygghet: Med bosättningsbaserad social trygghet avses särskilt den sociala trygghet som Fpa verkställer, bland annat barnbidrag, folkpension, sjukförsäkring, rehabilitering och handikappförmåner. För att få dessa förmåner ska personen anses bo i Finland. De offentliga social- och hälsovårdstjänsterna grundar sig dessutom på boende i kommunen.

Nyttiga blanketter och länkar

- Fpa www.kela.fi Ansök om social trygghet som Fpa via Fpa:s e-tjänst (<http://www.kela.fi/web/en/e-services>) eller på pappersblankett (http://lomake.kansanelakelaitos.fi/kela/kela.fi/fi/tiedostot/22203/Y77_W.pdf)
- [Pensionskyddscentralen](#)
- [Migrationsverket](#)

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=sv>

Vem ska jag kontakta?

- Mer information får du via Fpa:s kundtjänst: <https://www.kela.fi/web/en/customer-service>
- Sök kontor: <http://www.kela.fi/palvelupistein-haku>

Vad betyder stadigvarande bosatt?

Permanent bosättningsort

Den finska lagstiftningen innehåller ett flertal begrepp som gäller boende. Beträffande social trygghet är boende som avses i lagen om hemkommun och bosättning enligt definitionen i lagen om bosättningsbaserad social trygghet i gränsöverskridande situationer.

Rättigheter för den som bor i Finland

Personer som är stadigvarande bosatta i Finland har rätt till välbefinnandetjänster län social- och hälsovårdstjänster och Fpa:s socialskyddsförmåner. Enligt lagen om hemkommun är personens hemkommun den kommun där han eller hon bor.

Har en person i sin användning flera bostäder eller ingen bostad alls, är hans hemkommun den kommun som han eller hon på grund av sina familjeförhållanden, sin utkomst eller andra motsvarande omständigheter själv anser som sin hemkommun och till vilken han eller hon med hänsyn till de ovannämnda omständigheterna har fast anknytning. Hemkommunen och bosättningsorten införs i befolkningsdatasystemet.

Till lagstiftningen som gäller bosättningsbaserad social trygghet hör en person som har sin stadigvarande bostad och sitt hem i Finland och som fortlöpande i huvudsak vistas i Finland. Hur personens boende i Finland betraktas avgörs av Fpa.

Utlänningar som bor i Finland

Hemkommunen för en person som flyttat till Finland bestäms på samma grunder som hemkommunen för andra personer om personen bor i Finland och har för avsikt att bli stadigvarande bosatt här.

För personer som flyttar till Finland permanent registreras en hemkommun och de får en finsk personbeteckning.

En EU-medborgare som har för avsikt att stanna i Finland mer än tre månader måste registrera sin vistelse hos polisen. Därefter anmäler sig personen hos magistraten på byrån för digitala och befolkningsdatatjänster.. Dokument som ska tas med:

- Pass eller officiellt identitetskort med bild;
- Registreringsbevis för unionsmedborgares uppehållsrätt (utfärdat av den lokala polisen).

En person som flyttar till Finland omfattas av den sociala tryggheten om personen med beaktande av förhållandena i sin helhet anses flytta till Finland permanent. Bevis för detta är till exempel arbetsavtal, familjemedlem som är stadigvarande bosatt i Finland eller andra band till Finland.

Hur ansöker jag om bosättningsbaserade förmåner?

Kommuninvånarna har rätt till de social- och hälsovårdstjänster som ordnas av välbefinnandetjänster län. Du får tillgång till dessa tjänster genom att kontakta de kommunala välbefinnandetjänsterna län. Bosättningsbaserade socialskyddsförmåner, som till exempel barnbidrag och sjukförsäkringsersättningar, ansöker du om hos Fpa.

Förklaring av fackspråk

Bosättningsbaserad social trygghet: Med bosättningsbaserad social trygghet avses särskilt den sociala trygghet som Fpa verkställer, bland annat barnbidrag, folkpension, sjukförsäkring, rehabilitering och handikappförmåner. Utgångspunkten för att få dessa förmåner är att personen anses bo i Finland. De offentliga social- och hälsovårdstjänsterna grundar sig dessutom på boende i kommunen.

Nödvändiga blanketter

- [Flyttanmälan kan göras hos digital- och befolkning datamyndigheten](#)
- Fpa:s sociala trygghet kan sökas via Fpa:s e-tjänst eller med en pappersblankett. Mer information om hur du ansöker: [https://www.kela.fi/ från-andra-länder-till-finland](https://www.kela.fi/från-andra-länder-till-finland)

Känn till dina rättigheter

Kommissionens publikation och webbplats:

- <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=849&langId=sv>

Vem ska jag kontakta?

Digital- och befolkning datamyndigheten: <https://dvv.fi/sv/flytt>

<https://www.kela.fi/fran-utlandet-till-finland-snabbguide>

Kontakta EU

Besök

Det finns hundratals Europa direkt-kontor i hela EU. Hitta ditt närmaste kontor på europa.eu/european-union/contact_sv

Telefon eller mejl

Tjänsten Europa direkt svarar på dina frågor om EU. Kontakta tjänsten på något av följande sätt:

- Ring det avgiftsfria telefonnumret 00 800 6 7 8 9 10 11 (en del operatörer kan ta betalt för samtalet).
- Ring telefonnumret +32 22999696.
- Mejla via webbplatsen europa.eu/european-union/contact_sv

EU-information

På nätet

På webbplatsen Europa finns det information om EU på alla officiella EU-språk europa.eu/european-union/index_sv

EU-publikationer

Ladda ned eller beställ både gratis och avgiftsbelagda EU-publikationer

publications.europa.eu/sv/publications. Om du behöver flera kopior av en gratispublikation kan du kontakta Europa direkt eller ditt lokala informationskontor (see europa.eu/european-union/contact_sv).

EU-lagstiftning och andra rättsliga handlingar

Rättsliga handlingar från EU, inklusive all EU-lagstiftning sedan 1952, finns på alla officiella EU-språk på EUR-Lex: eur-lex.europa.eu

Öppna data från EU

På EU:s portal för öppna data (data.europa.eu/euodp/sv) finns dataserier från EU. Dataserierna får laddas ned och användas fritt för kommersiella och andra ändamål.

